

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ КОРУПЦІЇ ТА ОРГАНІЗОВАНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ ЯК ОБ'ЄКТУ ПРАВООХОРОННОГО ВПЛИВУ

Олександр Олександрович ВОРОНИЙ,

*здобувач аспірантури Відкритого міжнародного
університету розвитку людини «Україна»*

Сучасні правові засади існування українського суспільства, а також євроінтеграційний вектор його подальшого розвитку викликали необхідність формування принципово нового підходу до регулювання внутрішніх процесів в середині країни. Цей момент дав можливість для проникнення у національну правову систему світових стандартів «якості» правового регулювання, що визначають особливий підхід до формування внутрішньої правової політики. Так, особливої уваги за даних обставин потребує корупція та організована злочинність. Дані категорія все ще залишаються болючою плямою української нації, які перешкоджають її політичній, економічній та соціальній інтеграції у світову спільноту. Саме тому вкрай актуальним на сьогоднішній день є проблематика змісту корупції та організованої злочинності, як об'єктів правоохоронного впливу держави.

Аналізуючи сутність та особливості корупції та організованої злочинності, як об'єктів правоохоронного впливу, на нашу думку логічно почергово розглянути обидві категорії із встановленням їх специфіки. Так, термін «корупція» походить від сполучення латинських слів «corrupti» – декілька учасників однієї зі сторін зобов'язального відношення з приводу єдиного предмета і «rupture» – ламати, ушкоджувати, порушувати, відмінати. У результаті утворився самостійний правовий термін – «corrupture», що припускав діяльність декількох (не менше двох) осіб, метою яких є «псування», «ушкодження» нормального ходу судового процесу або процесу керування справами суспільства [1].

Наукові визначення корупції різняться між собою, через те що трактування відбуваються у різних аспектах. Наприклад, Л. І. Аркуша вважає, що корупція – це протиправна діяльність визначених осіб, спрямована на використання свого службового та суспільного статусу для особистого збагачення, збагачення своїх родичів і прибічників, отримання інших переваг і благ всупереч інтересам суспільства [2, с.41]. З. А. Незнамова визначає корупцію, як навмисне використання особою, уповноваженою на виконання управлінських функцій у сфері державного або муніципального управління, своїх службових повноважень з метою отримання вигоди чи переваг матеріального або нематеріального характеру, або з метою надання таких переваг іншим фізичним або юридичним особам [3]. С. С. Рогульський пропонує термін «корупція» визначити як незаконне прийняття майнових та немайнових послуг, благ і переваг особами, що уповноважені на виконання державних функцій, або особами, що відповідно до закону прирівнюються до них, з використанням свого правового статусу та пов'язаних з ним можливостей, а також підкуп зазначених осіб шляхом незаконного надання їм фізичними та

уповноваженими представниками юридичних осіб цих благ, послуг та переваг з метою отримання від осіб, уповноважених на виконання державних функцій, або осіб, що прирівнюються до них, певних привілеїв [4, с.20].

Щодо поняття «організована злочинність» то, наприклад, М. І. Єнікеев тлумачить його як функціонування стійких соціально-організованих злочинних груп, що мають матеріальну базу і корумповані зв'язки з владними структурами з метою незаконного збагачення і самозахисту від соціального контролю [5, с.110]. Л. Я. Драпкін зауважує, що організована злочинність – це суспільно небезпечна діяльність, здійснювана у виді промислу злочинними об'єднаннями, які мають розвинуту організаційно-управлінську структуру, систему зовнішніх, у тому числі і корумпованих, зв'язків, і які прагнуть до монопольного територіального чи галузевого поширення кримінального впливу з метою максимального збільшення своїх незаконних доходів [6, с.337]. На думку Г. А. Матусовського, організована злочинність повинна розглядатися в науках кримінально-правового циклу в цілому як найбільш небезпечний прояв групової професійної злочинності з вираженою корисливою спрямованістю, що досягається будь-якими кримінальними засобами і способами [7, с.510;8, с.84].

Таким чином, визначення науковців показують, що за своєю формою, проявом та змістом, категорії організована злочинність та корупція є вкрай негативними та небезпечними для суспільства. Саме їх існування порушує права та свободи, честь та гідність людей та громадян, становлять загрозу прямого порушення даних категорій, визначених ключовими цінностями українського суспільства. В цьому аспекті правоохоронний вплив на корупцію та організовану злочинність є не просто даниною сучасності, а життєво важливим завданням державного значення від якості реалізації якого залежить добробут нашої країни в майбутньому.

Список використаних джерел:

1. Рогольський С. С. Адміністративно-правові заходи боротьби з корупцією в Україні: дисертація. Київ: Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. 2005. 187 с.
2. Аркуша Л. И. Выявление и расследование организованной преступной деятельности при наличии коррупционных связей. Одесса: Одесская нац. юр. академия, 2003. 207 с.
3. Незнамова З. А. Понятие коррупции и коррупционных преступлений // Международное сотрудничество в сфере борьбы с организованной преступностью и коррупцией: мат. междунар. науч.-практ. конф. 30-31 марта 2000 г. Екатеринбург, 2000. С.84 – 91.
4. Ткаченко О. В. Адміністративно-правові засади протидії корупції в органах внутрішніх справ: дисертація. Київ. 2008. 208 с.
5. Енікеев М. И. Юридическая психология: Учебник для вузов. М.: Норма-М, 1999. 502 с.
6. Криминалистика: Учебник для вузов / И. Ф. Герасимов, Л. Я. Драпкин, Е. П. Ищенко и др.; Под ред. И. Ф. Герасимова, Л. Я. Драпкина. М.: Высш. шк., 1994. 528 с.
7. Матусовский Г. А. Основы методики расследования преступлений, совершаемых организованными преступными группами // Криминалистика. Криминалистическая тактика и методика расследования преступлений: Учебник для студентов юридических вузов и факультетов. / Под ред. проф. В. Ю. Шепитько. Х.: «Одиссей», 2001. С. 507-518.
8. Хань Г. А. Теоретичні засади планування та організації розслідування злочинів: дисертація. Донецький юридичний інститут Луганського державного університету внутрішніх справ. 2007. 212 с.